

PRZEKLADANIE (47) *sb n*

Pierwsze e jasne, końcowe pochylone; -kła- (42), -kła- SkarŻyw (2); -da- (41), -dã- (3); -da- : -dã- UstPraw (1:1), BibRadz (3:2).

sg N przekładanié (1). ◇ G przekładaniã (21). ◇ D przekładaniu (2). ◇ A przekładani(e) (2). ◇ I przekładanim (4), przekładani(e)m (1); -im : -(e)m WujNT (1:1). ◇ L przekładaniu (12). ◇ pl N przekładaniã (2). ◇ A przekładaniã (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII w. (z Cn) s.v. przełożyć oraz w objaśnieniu s.v. przekład.

I. Rzeczownik od „przekładać” (47) :

1. Tłumaczenie tekstu z jednego języka na drugi; niekiedy może ‘tekst przełożony’; interpretatio, metaphrasis Cn (29) : *BibRadz *4v; Naydziełz [...] / zem niekiedy nie słowo słowem przekładał [...]. Y to ztákim obwárowaniem / że tákie przekładanie tážme ná kráiu znáczę / y zaráz właśnie przekładam BudNT przedm d; CzechRozm 128v; Zem tych słow [„kto rozwiązuje Jezusa”] dla tego nie włożył / zem ich w texcie żadnym Greckim niewidział: gdyżem Grecki wziął ku przekładaniu á nie Lácińki. CzechEp 75; pośluchayże teraz / ktorým łpořob y obyczay w tym przekładaniu záchował. WujNT przedm 9; Aczem tedy Lácińkiego textu pořpolitego / iáko pewniejšzego y w kořciele zdawná zwyczáyneho y dořwiádczonego / w tym przekładaniu wřędy nářládował WujNT przedm 16, przedm 1.*

przekładanie czego (6): *Teć były przyczyny / Czytelniku miły / przekładania tego Nowego teřtámentu: prošba y zádanie pewnych zacnych ludzi: zlecenie řtářznych moich / ktorychem řluchác winien: wielka potrzebá Kátholikow: á niezmierna przewrotnoř odřzczepieńcow. WujNT przedm 3; [Czechowic] fáłzywemi przydátkami ábo wykłádami / y nie řzczyrym piřmá S. przekładanim / tegož fáłżowania bráciřzkowi řwemu [tj. Budnemu] dopomaga. WujNT przedm 7. Cf Wyrażenia.*

przekładanie czego na jakie (1): *W lámym lepák piřmá S. ná Polřkie przekładaniu tákem řię záchował / [...] że [...] řłowom od řłowá przełożył WujNT przedm 20.*

przekładanie czyje [w tym: G sb i pron (12), pron poss (2)] (14): *Niechayżeć řię thedy cí řzácunkarze w Ieronimie [...] według řwego podobánia kocháią: Nam [...] zá řpráwá lepřzego ducha zdało řię pokuřić iná drogá do tego nářzego przekładania BibRadz *4v, *4v; Ecce lignu^m crucis in que pependit falus mundi, venite adoremus. To ieřt / oto drewno krzyřzowe ná ktorým wiřiało zbáwienie řwiátá / podřdzie / klániaymy řię / ábo (wedle ich [řzymskiego mszału] przekładania) chwalmy ie CzechEp 81. Cf G sg w funkcji przydawki.*

G sg w funkcji przydawki do tytułu utworu: »przekładania [czyjego]« (11): *Za przywileiem Ieo Królewřkiéy Mćzi / nikomu zgołá nie ieřt wolno płařterzá tego / przekładania Iáná Kochánowřkiego / bez dołóženia řámego autorá / ná wtóre drukowác KochPs 217, kt, 3, 62, 107, 136, 163; OrzJan kt; CASTVS IOZEPH, PRZEKLADANIA STANISŁAWA GOSŁAWSKIEGO. GosłCast kt, 13, 15 řp.*

W połczeniu szeregowym (1): *z káždéy miáry / fáłřznym przekładaniem / wymowánim / przydawánim y odmieniánim^m / y fáłřzywymi głoziami ábo wykłádami / árgumenty y regeltrámi řrodze [odřzczepieńcy pisane słowo bože] pogwałćili / áby řię piřmo zdało być zá nimi. WujNT przedm 3.*

W charakterystycznych połczeniach: przekładanie Pisma řw. (2), Nowego Testamentu (2).

Wyrażenia: »przekładanie na [jaki] język, na [jaką] rzecz [= mowę]« [w tym: czego (1)] [szyk 1:1] (1:1): Trzecia rzecz iest którą fię nám też tu przypomionąc zdało/ co zá łpołob iest tego ná przyrodzony ięzyk Polłki przekłádania *BibRadz* *4v; co mię do tego przywiódło/ ábych ták wielkiew/ y poważney/ á k temu ták trudney á niebeśpieczney prace w przekłádaniu Nowego teftámentu ná náfzę rzecz Polłką znowu podiał. *WujNT przedm* 1.

»przekładanie ksiąg« (2): O Pożytku Piłmá łwiętego/ y o włzytkiew łpráwie przekłádania tych Kłiág/ ku Krześciáńskiemu Czytelnikowi Przedmówá. *BibRadz* *3v; *BudBib* c2v.

2. Przedstawianie; dawanie (branie) pod uwagę [w tym: czego (3)] (4) : Rzekł tedy Sámuel do nich/ to práwo krolewłkie będye nád wámi: [...] Lud półpolity rzekł/ nie łłuchamy cię w tym przekłádaniu/ niechay będye krol náfz/ ktory przed námi będye walczył. *BielKron* 63v; Lecż półtámi y przekłádáním łrogich mák piekielnych/ y końcem á rołłypánim w proch ciáálá łwego/ mocnie tákiew myłli odganiał *SkarŻyw* 56; Syná dziwnemi namowy y łieroctwá łwego przekłádáním y máćierzynłkimi łzámami od wiáry S. odwieść niemogł. *SkarŻyw* 179; *SarnStat* 57.

3. Zmiana terminu, odkładanie na później; dilatio, repositio, transpositio *JanStat* [w tym: czego (10)] (12) : GDy częłtokroć gwałtownicy domów łwoie obróny práwne przekłádáli/ y dla wielkołci tákowęgo przekłádania niekiedy winni bywáli wolni czynieni od żáłób łkárżących łie: dla tego włtáwiamy iż [...] *SarnStat* 506 [*idem* 932]; ZŁy zwyczaj w przekłádaniu Roków ná Więcách głównych y ná Rocéch Ziemłkich od poddánych náfznych do tego czáfu był chowan *SarnStat* 768; Té przekłádania Roków króm opowiedzenia choroby przez przyłięgę łá łkáfłowáné. *SarnStat* 769, 463, 768, 769 żp, 932, 936, 1258.

przekładanie komu (1): O przekłádaniu roku łtronam: *Iaggiello* 42. *UstPraw* G3.

W charakterystycznym połączeniu: przekładanie rokov (roku) (10).

Szereg: »przekładanie i (albo) zwłoka« (2): SKázuiemy/ áby włzytkiew przekłádania Roków/ áłbo zwłóki [*repositiones seu dilationes JanStat* 481] niepotrzebne były łkázóné/ y vmnieyłzoné. Abowiém przekłádání y zwłóká Roków ielli ma byđż/ ináčzy niech nie będye: iedno opowiedziém prawđziwéy niemocy *SarnStat* 769.

4. Zmiana położenia; traiectio *Cn* [czego] (1) : O przekłádaniu granic. *idem folio eodem*. Podkomorzy bez przyczyny gránic przekłádác nie może. *UstPraw* I2.

5. [Rozbieranie i ponowne układanie [czego]: murarzowi od przekłádania dachów 2 [metr.] *InwBiskWłocł* 1582/310.]

6. geom. Przekształcanie figur (1) : A dla tego to Miernicy zowá Przekłádáním: bo tá łztuká Kłiná odciętá ma być łám ná inłszá łtronę przełóżóná/ áby z Kłiná byłá Figurá ná cztery węgły. *GrzepGeom* K2v.

II. [Rzeczownik od „przekładać się”: nadmierne wydawanie pieniędzy [czyje]: jakoż i to W(aszej) M(iłóści) wypisać muszę, prosząc i jako życzliwy W(aszej) M(iłóści) sługa napominając, abyś się W(asza) M(iłóść) na żadną rzecz wycięgać nie raczył, boć oto te przekłádania W(aszej) M(iłóści) są bardzo niepotrzebne i [...] krolowi niemiłe *ListyPol* II 1549/345.]

Synonimy: **I.1.** tłumaczenie; **3.** odkładanie, odwołanie, odwołka, przewłoczenie, przewłoka, zawieszanie; **II.** koszt, wydatek.

Cf **PRZEKŁADAĆ**

LW